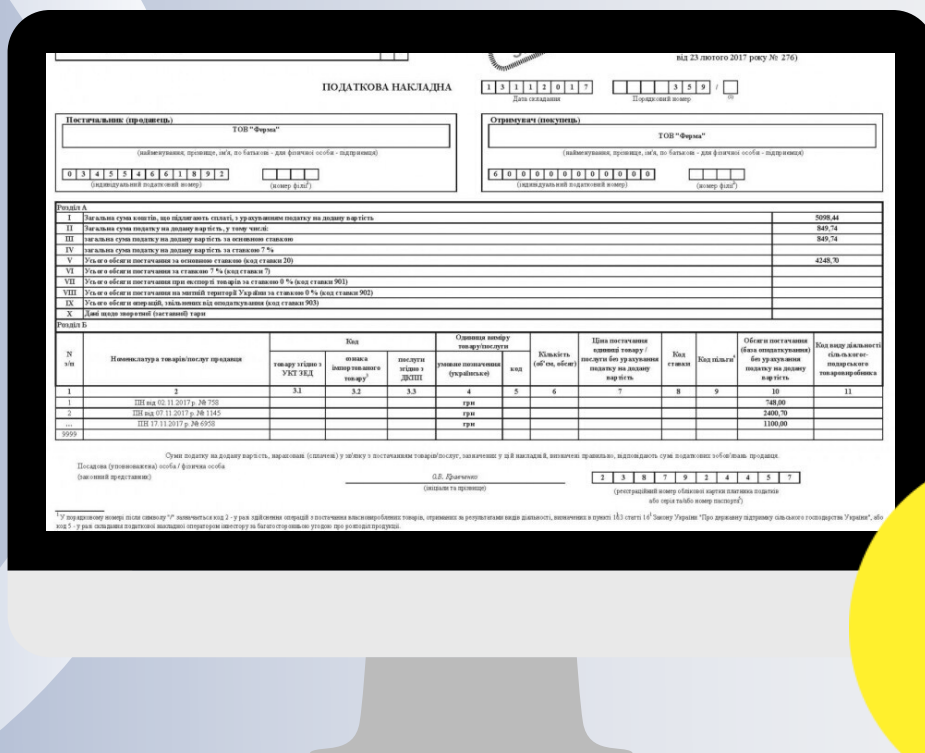

27 лютого 2020 року

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ №5

Реєстрація ПН/РК. Що робити, якщо реєстрацію ПН/РК зупинено?

Цей лист носить інформаційний характер та не є індивідуальною податковою консультацією, оскільки не базується на особливостях фактичних обставин операцій конкретного платника податку. Інформаційний лист ґрунтується на положеннях чинного законодавства України та практики його застосування, які можуть змінитися в майбутньому. Кожен платник податку у порядку ст. 52-53 ПКУ може звернутися до контролюючого органу із наведенням фактичних обставин операцій та наданням відповідних матеріалів для отримання індивідуальної податкової консультації.

ЩО ТАКЕ СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ПН/РК?

Система моніторингу податкових ризиків при реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування (далі – система моніторингу ПН\РК) – це порівняно новий механізм **автоматизованого аналізу податкових накладних/розрахунків коригування за результатами задекларованих звітних показників платника податку на додану вартість (ПДВ)**, наявною в податкових органах інформацією, яка відображає специфіку господарської діяльності суб'єкта господарювання. Ця система побудована так, щоб на етапі реєстрації ПН/РК превентивно реагувати на зловживання недобросовісних платників.

Система моніторингу ПН/РК, зарекомендувала себе як **дієвий інструмент у боротьбі із мінімізаційними схемами з ПДВ**. За час свого існування вона кілька разів змінювалася і з кожною новою ітерацією все ефективніше виконувала свою функцію.

КОЛИ ПН/РК БЛОКУЄТЬСЯ?

Система моніторингу має **бути стримуючим фактором для несумлінних платників**, що у незаконний спосіб отримують податкові вигоди, одночасно забезпечуючи дотримання прав та гарантій законслухняних платників податків.

Хто такі несумлінні платники?

Наприклад, підприємство імпортує товар, і, після сплати ПДВ на митниці, продає його за готівку. В результаті підприємство отримує документи на податковий кредит в СЕА та готівку від реалізованої продукції (такий продаж відбувається без офіційного відображення цієї операції).

Надалі сформований податковий кредит через мережу посередників використовується іншими платниками як "схемний" кредит для мінімізації податкових зобов'язань з ПДВ.

Кількість товарних позицій, які можуть використовуватися в схемах, є обмеженими категорією кінцевого споживання, адже не всі товари просто реалізуються за готівку. Тому шахраї через ланцюжок посередників роблять так званий "пересорт" і поставляють кінцевому бенефіціару саме той товар чи групу товарів, який відповідає специфіці його виробничого процесу. Бенефіціаром цієї схеми є цілком реальне підприємство, яке хоче мінімізувати податкове зобов'язання з ПДВ та базу для сплати податку на прибуток.

1

2

3

ЯК ЗМІНЮВАЛИСЯ НОРМАТИВНІ АКТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕНЬ ПІД ЧАС РЕЄСТРАЦІЇ ПН?

З набранням чинності ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21.12.2016 № **1797-VIII**, зокрема було запроваджено норми, визначені у п. 201.16 ст. 201 Податкового кодексу України щодо **порядку зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН**.

2017

2018

2019

2020

пункт 201.16 статті 201 Податкового кодексу України щодо **порядку зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН**

**НАКАЗ МІНФІНУ ВІД
13.06.2017 № 567**

«Про затвердження Критеріїв оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних»

**ПОСТАНОВА КАБМІНУ ВІД
21.02.2018 № 117**

«Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних»

**ПОСТАНОВА КАБМІНУ ВІД
11.12.2019 № 1165**

"Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних»

**НАКАЗ МІНФІНУ ВІД
12.12.2019 № 520**

«Про затвердження Порядку прийняття рішень про реєстрацію/відмову в реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних»

Історія системи моніторингу ПН/РК

I етап.

Вперше критеріїв оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних були затверджені Наказом Міністерства фінансів від **13.06.2017 № 567**. Тоді було **вперше введено автоматизований моніторинг із перевіркою на «відсікаючі» ознаки та на критерії ризиковості здійснення операцій**.

II етап.

Постановою КМУ Кабінету Міністрів України від **21.02.2018 № 117** моніторинг було вдосконалено перевіркою на критерії ризиковості платника податку та перевіркою на показники позитивної податкової історії. Застосування оновленої системи моніторингу стало важливим фактором досягнення значних успіхів у сфері адміністрування ПДВ та дієвим інструментом у боротьбі із мінімізаційними схемами. До вказаної постанови неодноразово вносилися зміни, що удосконалювали критерії.

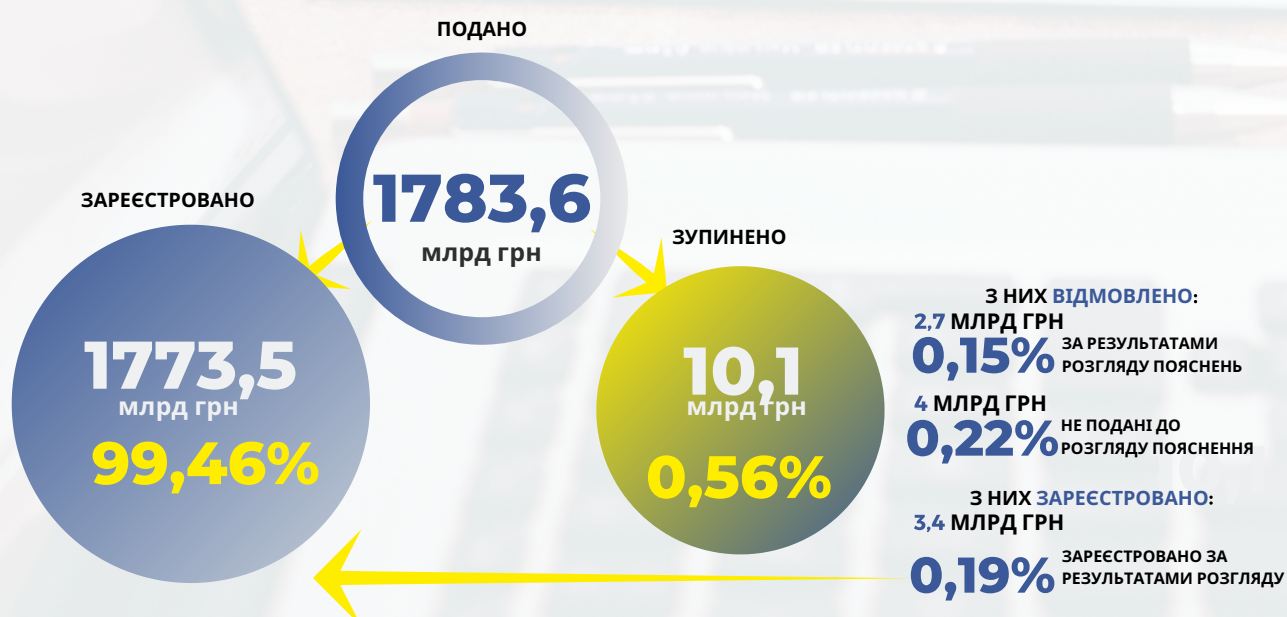
Після створення Державної податкової служби України у серпні 2019 р. якість адміністрування ПДВ вийшла на новий рівень. **Темпи росту задекларованих платниками сум ПДВ** до сплати у серпні – грудні 2019 р. (у порівнянні з аналогічним періодом 2018 р.) складають **119,2 %**, при темпах росту обсягів постачання (база оподаткування) – **102,5 %**, тобто до бюджету задекларовано на 16,5 млрд. грн. більше при майже незмінній базі оподаткування.

Разом з тим, протягом серпня – грудня 2019 року платникам відшкодовано податку на додану вартість у сумі **57,8 млрд грн**, що на **1,3 млрд грн** або на **2,3%** перевищує відповідний показник періоду 2018 року, тобто підприємствам реального сектору ПДВ ритмічно відшкодовується.

Важливо зауважити, що системою зупиняється мізерна частка податкових накладних. Як показує результат роботи системи моніторингу ПН/РК, у 2019 р. була зупинена реєстрація ПН/РК на суму **10,1 млрд грн ПДВ**, що становить лише **0,56%** від загальної суми поданих для реєстрації накладних. При цьому близько **4 млрд грн ПДВ** з цієї суми – це податковий кредит, по якому платники навіть не подали заяву на розблокування. Це означає, що ці компанії взагалі не мали первинних документів, які б підтвердили реальність господарської операції, і тільки наявність системи моніторингу запобігла формуванню фіктивного кредиту на цю суму.

За результатами розгляду поданих платниками додаткових роз'яснювальних документів було прийнято рішення про відмову у реєстрації ПН/РК на суму ПДВ у **2,7 млрд грн.**, що становить лише **0,15%** від загальної суми ПДВ поданих на реєстрацію накладних. Решта зупинених накладних за результатами розгляду наданих документів було зареєстровано.

МОНІТОРИНГ РЕЄСТРАЦІЇ ПН/РК В 2019 РОЦІ

III етап.

На сьогодні порядок зупинення реєстрації ПН/РК регулюється Постановою Кабінету Міністрів України від **11.12.2019 року № 1165** «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних», яка прийшла на зміну Постанові №117 і набрала чинності 01.02.2020 року.

Постанова **№ 1165** пропонує ще більш ефективний механізм боротьби із зловживаннями, одночасно захищаючи права добросовісних платників.

У ЧОМУ ПЕРЕВАГА ПОСТАНОВИ КАБМІНУ №1165?

3 нормативно-правової точки зору:

- критерії ризиковості платника ПДВ затверджені саме Кабінетом Міністрів України, що **усунуло всі суперечливі моменти**, які мали місце під час чинності постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 117 та які стосувалися питань затвердження таких критеріїв ДФС.
- **введення з-під правового регулювання постанови КМУ № 1165** порядку прийняття рішення про реєстрацію/відмову в реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних. Натомість такий порядок затверджений наказом Мінфіну від 12.12.2019 № 520.

3 точки зору ефективності боротьби з мінімізаційними схемами з ПДВ:

- внесення змін до ознак безумовної реєстрації та **показників позитивної податкової історії**, у разі відповідності яким не зупиняється реєстрація ПН/РК в ЄРПН. Таким чином, платник податку зацікавлений у своєчасній та повній сплаті ПДВ, інших податків і зборів та ЄСВ, що сприяє стимулюванню дотримання законодавства про працю, в частині офіційного працевлаштування.
- внесення змін до **критеріїв, за якими проводиться автоматизований моніторинг**. Ці зміни спрямовані на упередження формування фіктивного податкового кредиту несумлінними платниками податку, які підлаштовуються до ознак та показників, за якими здійснюється реєстрація ПН/РК в ЄРПН.

3 точки зору захисту прав платників:

- **рішення про реєстрацію** або відмову в реєстрації ПН/РК в ЄРПН за результатами розгляду пояснень та копій документів тепер **не може перевищувати 5 робочих днів**. Раніше максимальний термін складав 7 робочих днів.
- платник податку тепер може **оскаржити рішення про відмову в адміністративному порядку**, що забезпечує швидке досудове вирішення спору.
- платник податку має можливість **подати в електронному вигляді інформацію та копії щодо спростування відповідності критерію ризиковості документів до комісії регіонального рівня, яка протягом 7 робочих днів зобов'язана прийняти відповідне рішення**. Таким чином, урегульовано вирішення спірних питань щодо відповідності/невідповідності платника податку критеріям ризиковості. Знижуються затрати часу платника податку для вирішення зазначеного питання та зникає необхідність відвідування контролюючого органу.

4

5 ЩО РОБИТИ, ЯКЩО РЕЄСТРАЦІЮ ПН/РК ЗУПИНЕНО?

- ✓ У разі зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН контролюючий орган протягом операційного дня надсилає в автоматичному режимі платнику податку квитанцію про зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН.
- ✓ Платник податку має право подати до контролюючого органу пояснення та копії документів до зупинених ПН/РК протягом 365 календарних днів, що настають за датою виникнення податкового зобов'язання, відображеного в ПН/РК.
- ✓ Комісія регіонального рівня розглядає подані пояснення та копії документів до зупинених ПН/РК протягом 5 робочих днів та приймає одне з рішень: про реєстрацію ПН/РК, після чого ПН/РК реєструється в ЄРПН за умови наявного ліміту або відмову в такій реєстрації.
- ✓ У разі коли комісією регіонального рівня прийнято рішення про відмову в реєстрації ПН/РК, платник податку має право оскаржити таке рішення в адміністративному порядку, шляхом направлення протягом 10 робочих днів скарги з поясненнями та копіями документів до комісії центрального рівня.
- ✓ Комісія центрального рівня протягом 10 календарних днів розглядає скаргу з поясненнями та копіями документів та приймає одне з рішень: задовольняє скаргу та скасовує рішення комісії регіонального рівня про відмову в реєстрації ПН/РК в ЄРПН, після чого ПН/РК реєструється в ЄРПН за умови наявного ліміту або залишає скаргу без задоволення та рішення комісії регіонального рівня про відмову в реєстрації ПН/РК в ЄРПН без змін.
- ✓ У разі, коли комісією центрального рівня залишено скаргу без задоволення та рішення комісії регіонального рівня про відмову в реєстрації ПН/РК в ЄРПН без змін, платник податку має право оскаржити зазначене рішення в судовому порядку. У разі надходження рішення суду, яке набрало законної сили про зобов'язання зареєструвати ПН/РК, такі ПН/РК підлягають реєстрації.

ПОКРОКОВО, ЩО РОБИТИ, ЯКЩО РЕЄСТРАЦІЮ ПН/РК ЗУПИНЕНО?

6

ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ ПРИ ПОДАННІ ДО КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ ТАБЛИЦІ ДАНИХ ПЛАТНИКА ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (ТПП)?

- ✓ Платник податку має право подати до контролюючого органу таблицю даних платника податку на додану вартість (ТПП), в якій зазначає КВЕД, коди товарів УКТЗЕД/ДКПП, що постачаються та/або придбаваються платником податку, ввозяться на митну територію України.
- ✓ Таблиця даних платника податку, подана платником податку:
 - с/г товаровиробником, якого включено до Реєстру отримувачів бюджетної дотації;
 - с/г товаровиробником, який станом на 31.12.2016 застосовував спеціальний режим оподаткування відповідно до ст. 209 Податкового кодексу України та/або на умовах оренди земельної ділянки, загальна площа яких становить не менше
 - **200 га включно станом на 1 січня та які відображені у податковій звітності до 20 лютого п.р.** (до 20 лютого враховується наявність таких ділянок за звітний період попереднього року) та у поданій ТПП зазначені відомості постачання (виготовлення) груп товарів УКТЗЕД 01,03,04,07,08,10,12;
 - при умові що навантаження (по всіх податках та зборах, крім митних платежів) **понад 2%** та збільшення на коефіцієнт не перевищує **1,4** відносно до максимального значення обсягу постачання за останні **12 місяців**.
- ✓ Таблиця даних платника податку, подана усіма іншими платниками податку розглядається комісією регіонального рівня **протягом 5 робочих днів**.
- ✓ У разі якщо до контролюючого органу надійшла податкова інформація, що свідчить про надання платником податку недостовірної інформації, в ТПП, яка врахована, в т.ч. **в автоматичному режимі**, комісія контролюючого органу **має право прийняти рішення про неврахування такої ТПП**.
- ✓ У разі надходження рішення суду, яке набрало законної сили, із зобов'язанням врахувати ТПП, така ТПП враховується.

ПРОЦЕДУРА ПОДАННЯ ТАБЛИЦЬ ДАНИХ ПЛАТНИКА ПОДАТКУ НА ПДВ

ТПП подано до контролюючого органу

Платники податку:

- с/г товаровиробники, включені до Реєстру отримувачів бюджетної дотації;
- с/г товаровиробники, які на 31.12.2016 застосовували спецрежим оподаткування;
- оренда земельної ділянки не менше 200 га та у поданій ТПП зазначені відомості постачання (виготовлення) груп товарів УКТЗЕД 01,03,04,07,08,10,12;
- при умові що навантаження (по всіх податках та зборах, крім митних платежів) понад 2% та збільшення на коефіцієнт не перевищує 1,4 відносно до максимального значення обсягу постачання за останні 12 місяців.

Автоматичне врахування ТПП

Всі інші платники податку

Комісія регіонального рівня протягом **5 робочих днів** розглядає ТПП з поясненнями та приймає одне з рішень: (автоматично)

Рішення про
врахування ТПП

Рішення про
неврахування

Податкова
інформація, що
свідчить про
надання
платником
податку
недостовірної
інформації

Рішення суду про
врахування ТПП

Комісія регіонального або центрального рівня приймає рішення про **неврахування ТПП**

7

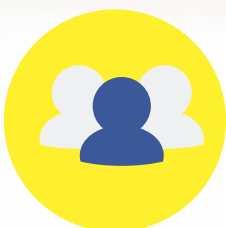
ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗРОБИТИ ПЕРЕХІД ДО НОВОГО ПОРЯДКУ МОНІТОРИНГУ ПН/РК МАКСИМАЛЬНО БЕЗБОЛІСНИМ ТА ДОПОМОГТИ УНИКНУТИ ПОМИЛОК, ДПС ЗНАЧНО ПОСИЛЮЄ КОМУНІКАЦІЮ З ПЛАТНИКАМИ. ДЛЯ ЦЬОГО ДПС ІНІЦІУЄ НАСТУПНІ РОЗ'ЯСНЮВАЛЬНІ ЗАХОДИ ЩОДО РОБОТИ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ПН/РК:

створення тематичної гарячої лінії з питань стану обробки податкових накладних та електронної звітності за номером **0800501007** (напрямок 0);

розробка інформаційно-роз'яснювальних матеріалів та комунікаційної кампанії;

проведення регулярних зустрічей-семінарів за участі регіональних ГУ ДПС та бізнесу.